

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, naročnina se pošilja upravništvu. Telefon številka 118.

DAN NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglas se plača: petič vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglašanju po pust. — Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 118.

Mi in oni.

Razmere na Slovenskem so po- ubodne razmeram, ki so vladale pred letom na Balkanu. Pošteni ljudje so tam trpeli — Turki pa so delali krivice. Po časopisih je bilo polno obupnih klicov vsled teh razmer — toda krivice so se godile naprej. Šele ko se je začel odločilni boj, se je pokazalo, da je bila ona turška sila, katere so se vsi tako bali — na slabi podlagi in je pri prvih krepkih sunkih propadla.

Tako je tudi pri nas. Klerikalci imajo v rokah oblast in delajo krivice — drugi pa trpe in stokajo. Vse to stokanje traja že nekaj let in razmere postajajo vedno bolj neznozne. Pod trdo klerikalno vlado trpe naši narodi in kulturni zavodi, trpe tudi posamezniki in cela slovenska stvar.

Naši gospodarski, denarni, kulturni in narodni zavodi so bili klerikalcem trn v peti, spodkopavali so jih lavno in skrivaj, kakor so mogli, mi pa smo se ustavili pri prvem napadu, ko so se zamajale klerikalne trdnjave. Kakor da bi se bali zmage. Tako src stvar naprej in posledica bo, da se klerikalci iz sedanjih zadreg opomorejo.

Klerikalci pritiskajo in se bahajo s svoje močjo. Za proteste se ne zmenijo.

Mi pa protestiramo, razkrivamo krivice celemu svetu in čakamo.

Po zadnjih razkritjih pa je jasno, da sloni cela klerikalna moč na zelo slabi podlagi. In ko se je to pred javnostjo pokazalo, so klerikalci začeli v smrtnem strahu; zabobnili so sicer v svet o svoji moččnosti — toda precej negotovo (prav podobno onim demonstracijam, ki so jih delali Turki v Carigradu: pred začetkom vojne!)

In nam so se takoj v srce zamislili in smo rekli: pustimo jih, naj žive. Namesto da bi izrabili ugodni trenotek, se hoče klerikalcem podaljšati življenje. Tla pod klerikalci so bila zadnje čase tako zrahljana, da je bilo treba le sunka — in vse bi padlo na kup. Thelmerica je prignala s svojimi dokazi celo stranko S. L. S. tako na rob, da je bilo treba le še malo poriniti — in propad klerikalne stranke bi bil pred nami. Toda tu je razlika med nami in med njimi.

Kakor se vidi bo ugoden trenotek ostal neizrabljen. Malo ropotanja in vse pojde po stari šegi naprej: Pozabili smo, da gre pot v Skopje čez Kumanovo. Kdor pri Kumanovem odneha — ne pride v Skopje — naprotno sram lahko doživi nov poraz.

Z brezobzirno nepopustljivostjo so klerikalci zmagovali — s popustljivostjo so narodnjaki zgubljali moč.

S prezirljivim zasmehom so šli klerikalci naprej preko osebnih in narodnih žrtev — naprednjaki pa so vestno gledali, da bi se kakemu klerikalcu krivica ne zgodila.

Ko bi ne bile male balk, državice laol resno prijele in nagnale Turke — bi si bila Turčija opomogla. Tako pa so poprijele resno za orožje — in gnjila turška stavba je padla. Ne moremo najti boljše primere. Čas je resen. Treba je boj izbojevati — ker sicer bomo še nadalje trpeli pod neznošnimi razmerami.

Ako klerikalci sedaj ne dobe, kar zaslužijo — si bodo opomogli — in posledica bo, da bodo brezobzirno izvedli svoje načrte — med katerimi je kot triumf načrtan pohod na Ljubljano leta 1914.

Položaj je ugoden — šance so tu — ljudstvo čaka, da bo konec pritisla.

Brez boja ne bo zmage, boj pa ne sme poznati obzirnosti in popustljivosti.

Slovenska zemlja.

IZ KOSTANJEVICE NA KRASU.

Kakor vam je morda že znano smo dobili letos novo šolo. Krasna stavba to! Dolgo časa smo čakali najo in dočakali smo jo. Da nam je bila potrebna, ni treba naglašati, razume se že samo ob sebi. Že na učencih se spozna veliko večje veselje do učenja sploh, grdi prostori sami že odbijajo otroke od sebe. No, pa vendarle niso vsi zadovoljni. V šoli se bo podučevalo namreč dvakrat na dan, in to je ravno vzrok nevolje pri nekaterih. Večina pa je vendar teh misli, da je celodnevni pouk potreben. Res je, da je tudi precej dela na polju, ali pomisliti moramo, da Kras ni tako rodovit, da bi preživljal vse vaščane. Večina mora iti v svet in ti morajo vendar vsaj nekaj znati, če hočejo dobiti kaj boljše mesto. Če pa bo kdaj res dosti dela bomo prosili šolsko oblast, da nam oprosti otroke za eden ali dva dnevi. Upamo torej, da naše ljudstvo sprevidi, da je celodnevni pouk zelo važen in da ne bo temu nasprotovalo.

Štajersko.

»Dan« v Mariboru, vedno bolj narašča. V kratkem se je razvil med najbolj razširjene slovenske liste. Koncem leta bomo objavili, koliko iztisov se ga je prodalo in razpečalo. A ne samo v Mariboru, tudi po celem Podravju si je že pridobil vstop, da konečno ne govorimo štajerskem Posavju, Savinski dolini, Ptujškem polju itd. Naša dolžnost pa je, da skrbimo, da ga še bolj razširimo.

Maribor. (Klerikalna neznačajnost.) Kot smo že zadnjič poročali, je mariborska »Straža« radi neke gostilniške afera ha naravnost falotški način insultirala javno ravnatelja tukajšnjega moškega učiteljsča. Danes konstatiramo: 1. da so bili kleri-

kalci, ki so izzvali prepri in da se njih ni — vsaj ne deloma — izzvalo. 2. Da klerikalci že teden dni vedo, da so gospoda ravnatelja po nedolžnem napadali; istotako učiteljsčnike. Kljub temu pa ne smatrajo potrebno, dati obenem javnega zadoščenja. Človek, ljudje, ki tako nastopajo, so v naših očeh — falotje! S tem je za nas stvar končana...

Zver v Stubalpi — lev. Graški viri povedo, da je zver, ki razsaja v Stubalpi — mlad lev. Veščaki lovci, zlasti Bewarec, Bronsard, so odločno tega mnenja. Spremlja pa leva še volk in najbrže tudi hijena. Skoda, ki jo je dosedaj napravil »kmečki strah.« je naravnost ogromna, kajti padlo je že do 600 glav živine. O pri- liki priobčimo zbirko o tej zverini in njenih roparskih pohodih.

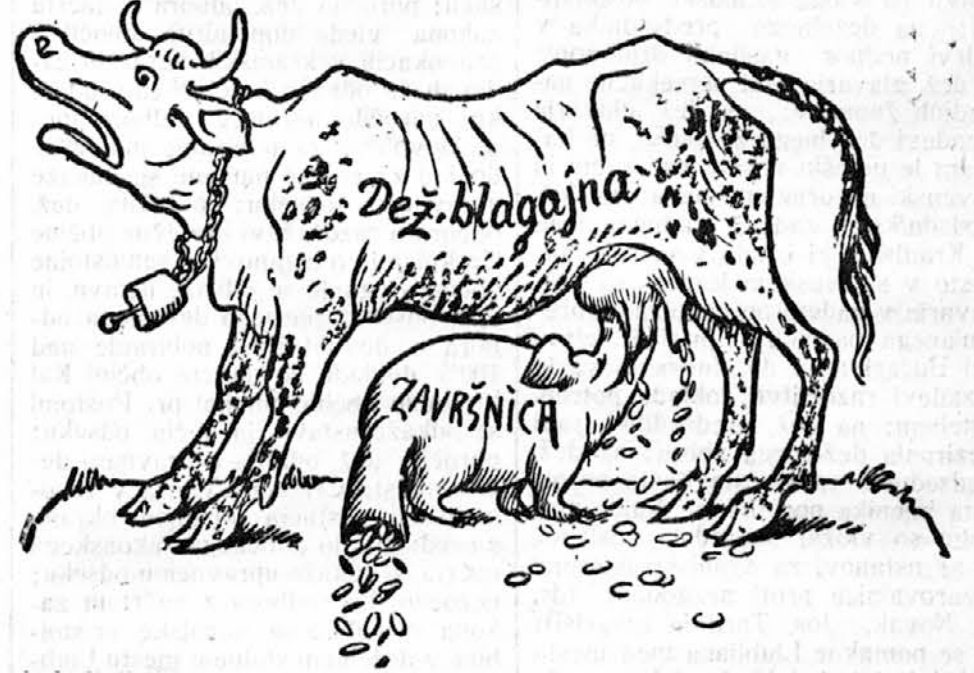
Pragersko. (Goljujija. Dne 17. t. m. so prijeli orožniki na Pragerskem trgovca Andreja Gomiuniga in kleparja Otmarja Partla. Oba sta bila v velikih denarnih siskah. Skušala sta si dobiti denarja s tem, da da sta pomarejala menice in jih predložila raznim bankam v Avstriji in po drugih državah. Oddali so ju c. kr. okrajnemu sodišču v Slovenski Bistrici.

Murau. (Strašen požar.) Dne 12. t. m. je razsajal v Murau strašen požar ter uničil več posestnikov in strank. Vsa škoda znaša 205.000 K in je le deloma pokrita z zavarovalnino.

Maribor. (Gos za — 117 K 56 v.) Dne 21. t. m. so priredili slovenski železničarji veselico, na kateri se je licitirala tudi podarjena gos. Zlicitral jo je g. Franjo Majer. Pri licitaciji se je doseglo čistega 117 K 56 v. Kar je glavna zasluga gospoda nadinženirja Brabeneca, kojega je veljala licitacija 60 K! Seveda, so tudi ostali gospodje, zlasti pa gospod Majer mnogo žrtvovali. Vsem gospodom naše — občudovanje. Za gost brez perja se res mnogokrat zmeče še več, za tako pečenko pa treba poseben apetit. No, pa nič za to! Med drugimi kuriozitetami imamo sedaj v Mariboru še »svojo« — narodno gos.

Dobrova pri Konjicah. (Zastrupiti ga je hotela.) Posestnica Marija Fuhrmann in njen oče Anton sta že del časa živela kot pes in mačka. Vedno in vedno je bilo slišati iz njih hiše ven kreg, prepri in pretep. Polena so včasih živžgala, da je bilo joj. Zadnje čase je Fuhrmann začel vedno pogosteje od doma izostajati, kar pa ženi ni bilo prav. Postajala je ljubosumna. Vsled tega se je obrnila na svojo mater, tudi posestnico V Dobrovi, staro Marijo Stanovšek ter jo toliko časa nagovarjala naj jo reši svojega moža, dokler konečno ni privolila. Ko je bil dne 16. t. m. Fuhrmann doma pri večerji in jedel svojo krompirjevo juho, mu je postalo gra mah zelo slabo, pričel je bruhati in dobil silne želodčne krče. Takoj je pričel dolžiti svojo ženo, da ga je

Deželna krava in njeno tele.

zavdala. Zdravnik mu je dal protistrupe a hkratu tudi odredil, da so poslali izbruhano v Gradec, v syrho kemične preiskave. Ženski so zaprli.

Trbovlje. (Grozna nesreča.) 20. septembra je zašel 2letni sinček čuvalja Zagoška na prog. Kar pribuči mimo vlak št. 73. Stroj je pograbil malčka in popolnoma razmesaril. Našli so kose mesa po kolesih in stroju sploh, a tudi daleč naokoli. Oče, ki je videl to nesrečo, sinčku ni mogel pomagati. Reveži!

Maribor. (Prosveta.) Dne 1. oktobra priredi »Prosveta« v Mariboru veliko akademijo. Tozadevne priprave so v polnem teku.

Tala nad Mariborom. Tu se je ustanovila za dobo 4. let orožniška ekspozitura.

Maribor. (Porota.) Joža Preložnik iz Grajene pri Ptujju je bil obsoljen na 2 leti težke ječe, ker je s koso odsekal posestniku Vilčniku desno roko.

Goriško.

IZ LOGOV PRI KOBARIDU.

Tukaj se je sezidala pred kratkim šola; velika je dovolj, torej smo ž njo popolnoma zadovoljni. Sedaj se gradi nova stavba, še lepša in večja od šole. To bo farovž.

No, mi privoščimo gospodu nuncu, naj ima najlepšo stavbo v vasi, naj jo ima, vsak mu jo privoščimo od srca. Ravednej smo, ali naš pastir res ljubi svoje ponižne ovce. Menim da ne. Na plese so naš gospod nunc zelo hudi. Kaj ni res? Tudi narodnih veselice se ne veseli preveč. Oni dan so otroke nabili, ko so poslušali godbo. To je velik psiholog in pedagog. O Aristotel, tudi tu si dobil velikega konkurenta! — No pa kar se po-božnosti tiče, pa kar molčimo. Če bi

videl naprimer naš gospod nunc kako svojo ovco ob nedeljah recimo — plesti nogovico, kar zlasal bi jo od velike bogaboječnosti. No, pa kakšenkrat je tudi v tem oziru popustljiv. Še celo iz lece dol pada večkrat njegova milost. Tako tudi v nedeljo. Njegova pridiga je bila polna »ljubezni«. »Kristjani in kristjanke! Gradjo mi novo hišo, to veste. Človek čaka in čaka in še vedno ni sezidana. Sedaj je zmanjkalo peska; ljudje bo- žji, ali mislite, da bom pesek jaz kupoval? Morda celo, da ga bom sam nosil. Saj vendar nisem jaz vaš oasel! Jaz ne bom trpel več tega! Idite torej vi vsi, ki vas še ni hudič obsedel, idite in pomagajte mi, nanosite mi peska! Amen!«

Približno tak je bil govor našega gospoda nunca. In res, njegov govor je našel odmev, ampak samo med ženskim spolom. In zgodil se je škandal, kterege ne pomnimo tako kmalu pri nas. Pomislite! Naš duševni pastir je naganjal na delo ljudi, za svojo hišo in to celo ob nedeljah. Ubogo ženske so takoj ubogale častitoga gospoda, šle so ter vlačile velika bremena peska. Nosile so po čez en četr ure dolgi strmi poti od bregov. Nadiže pesek za farovž. On pa duševni pastir je gledal vboge ženske kako se potijo ter jih naganjal k naporenemu delu.

Gospod nunc! Ali ni prepovedano izvrševati ob nedeljah in praznikih dela? Še živina počiva na Gospodov dan, vse počiva, vi pa ukazujete ljudem, in to tudi ženskam, nositi težke tovore za vašo hišo. To je res delo usmiljenja! Mi pa vaščani vam povemo, da nikakor ne bomo ubogali, če boste gnali nas uboge ovce čez trnje in prepade. Slovenskemu ljudstvu pa naj bo to dokaz usmiljenja, pravičnosti in po-božnosti naših gospodov nunccev.

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Da, da, to ti je čudna reč, draga moja. Kar neumno se zdi človeku. Če premissim, da nimam prav nobenega talenta...«

Odhnila je Gilberti, ki je hotela ugovarjati:

»Nič ne reci, da ni res. Jaz sama bi bila največja oslica, ako bi se mi le sanjalo kaj takšnega. Rekla sem: lepa nisem, talenta ni...«

»O pač, lepa si.«

»No, da... v tej točki ti že dovolim, biti drugačnega mnenja... Lepa ne, a — kakor pravi onga — še hujše. No, vidiš, kam me je pripravilo vse to...«

»Res je,« se je zasmejala Gilberta brez bridkosti in brez neplodnega obžalovanja. »res je. Spominjam se še časov, ko si mi prerokovala pravi- ljivne angažmane.«

»In zdaj jih imam jaz, mucka uboga... ti pa...«

»Eh, kaj jaz... to je pokopano... ne misliva več na stare reči.«

Ljubko in smeje se je obrnila razgovor:

»Tak pokaži mi vendar svoje ro- ke.«

Prijela jo je za roke, leskečoče se v čudolepih prstanih, da si jih ogleda bliže:

»No Mihelina... zdaj imaš, po čemer si tako hrepenela svoje dni.« Povzela je:

»Vidiš! Čisto sem pozabila, da bi ti morala reči pravzaprav Bobeta...«

»Oh, ne! Ključ je kakor nekdanje dni. Ne moreš si misliti, s kolikim veseljem slišim to ime, ki je res moje na vse zadnje. Ah, draga Gilberta, kako sem vesela, da te zopet vidim!«

Nato je pritisnila velika rdečelaska na zvonec:

»Kaj je z obedom?« je nagovorila hišno, ki je stopila v sobo. »Ali bo, ali ne bo.«

»Hišni vodja je hotel pravkar javiti, da je miza pokrita.«

»Potem mi odpustim njegovo objavo. In, kaj ne, Gilberta, obedovali bova prav po domače, brez ceremonij, kaj?« Francina nama bo stregla in imeli bova mir, da se morava porazgovoriti o najinih zadevah.«

»Mnogo prijetnejše bo tako.«

»Torej slišite, Francina, nobenih komedij.«

»Dobro, madam.«

In dočim je šla hišna sporočit Bobetne ukaze, je prijela ona Gilberto pod pazduho:

»Stopiva naglo, drugače se nama shladi obed, in ti porečeš: — Prava reči! Toliko hrupa je o njej, a prijateljica, ki si jo povabi na obed, ne dobi niti gorke kotle... Ah, Gil-

berta, kako prijetno se je šaliti s staro tovarišico...«

Med takšnimi šalami sta dospeli v obednico, smejočo se v ekstotičnem cvetju.

»Semkaj sedi. Ali ti je udobno?«

»Meni! Kakor še nikoli na svetu. Oči mi zmanjkuje od samega občudovanja...«

»Da, da, tudi meni se je zdelo vse to izprava sila imenitno. A človek se kmalu navadi. Zdal, ko sem vajena vsega tega, se niti več ne ozrem... Tako je menda vedno, ako zadene človek veliki dobitok.«

»Ti pač lahko rečeš, da si ga zadel. Tvoj uspeh je bil nečuvjen.«

Bobeta je pogledala okrog sebe, da vidi, ali ni Francine tu.

»Jaz sama ne razumem. Občinstvo mora biti grozno trapasto... Ko sem pustila Konservatorij, to se pravi, ko so mi namignili, da je škoda delati napotje v razedu, sem imela izprva strašno smolo. Skregala sem se ravno takrat tudi z onim, ki sem ga imenovala svojega bratranca... skregala se na žive in mrtve. Izkratka, vse je bilo narobe. Denarja sem imela malo, in lahko si misliš, da je v mojem žepu še tisto kmalu izginilo.«

»In potem?«

»Morala sem poseči po skrajnih sredstvih. Prodala sem svoje bisere, ki so mi jih tovarišice tako zavdale.«

Gilberta je obrnila pogled nehote na krasne uhane, ki so viseli Bobeti v ušesih.

»Da,« se je zasmejala rdečelaska. »Vrnili so se, kakor mala ribica, ki raste med potjo. Moji biseri so me stali osem tisoč, a jaz sem dobila zanje pet tisoč, in s tem denarjem sem nastopila svojo pot do sreče. S tem,« je ponovila, »in z nekim tovarišem, ki je bil vzrok mojega spora z bratrancom, a je bil v svojo in mojo nesrečo ravno takšen revež kakor jaz. Nora pravzaprav nisem bila vani, a bil mi je povšeč. Bil je malo pisatelja malo dramopisca in malo tudi poeta; samo to smolo je imel, da živ hudič ni hotel igrati njegovih komedij in tiskati njegovih pesmi, Cigan, sai veš. In ravno on mi pravi nekega dne, slišoč me peti staro umetniško šaljivko: — Veš kaj, Mihelina, ti poješ sila smešno te reči. Poizkusi vendar tole, ki sem jo naredil oni dan... Igral je nekoliko na klavir, siromak... In tako se je spraval ter mi začel vtepati svojo reč, ki je bila precej zabavna ter je postala še zabavnejša, ko sem jo ponavljala jaz... Parkrat sem jo morala peti pred njegovimi prijatelji, in nekega večera, ko smo bili v »Nojevi Barki« in ni bilo več mnogo ljudi, sem zbrala pogum in sem jo zapela pred vsemi... Ah, draga moja, kakšen uspeh!... Da si videla tisto ovacijo!... Gospodar pa mi je ponudil na licu mesta angažman. Plačal me seveda ni predobro, pač pa me je zašil za odškodnino štirideset tisoč frankov, ako bi mu ušla pete... Jaz podpišem kakor nedolžno lajnje, moj fant mi napravi

repertoar — kakih tucat sličnih pesmi — in z njimi se poženev v javnost... Štirinajst dni nato je zvišal gospodar vstopnino in cene sedežev, in gospodje v frakih in z orhidejami so kar drli noter... Toda čez mesec dni je ptička odfrčala in se ni vrnila nikoli več.«

»Kako to?« je prašala Gilberta, ki je sledila Mihelinini pripovedi z napeto pozornostjo.

»Eh, ukradena sem mu bila, in ukradel me je jako simpatičen tat... Kakor bi mignil s čarobno palico, me je preselil v ta dvorec, plačal odškodnino lastniku »Nojeve Barke« in mi napolnil miznice s tisočaki. In ko je prišlo drugi dan troje ali četvero pariših impresarijev, to je, pravih, odličnih, ljudi z velikih bulvarjev, da mi ponudijo pravičljive angažmane, je bila moja edina zadrega ta, kate-rega naj si izberem... Zdal me ima Burginjon. In kaj prav mi prihaja njegovih trideset tisoč frankov na mesec: strašno je premissiti, kako naglo rasto bankovcem krila. Ti si gotovo praviš na tihem, da moram biti prismojena, kaj? Tudi jaz si mislim isto že ves čas, a nič mi ne pomaga. Sojeno m je, da naravnim vse neumnosti po vrsti. Kaj za to! Trafalo bo, dokler bo trajalo. In tudi vprašujem se nazadnje, zakaj ne bi trajalo... celo to se vprašujem, ali ne pride morda nekoč dan, ko poplačam svoje dolgov.«

(Dalje.)

Kranjski deželni zbor.

Včeraj je bil odprt deželni zbor, ki ga čaka veliko dela, ker klerikalci ga nimajo posebno radi in ker vladi vsaka njihova želja zapoved, ga prav redko sklicuje.

Sejo je ob 11. uri dopoldne otvoril dež. glavar, imenoval za zapisničarja barona Borna in dr. Zaica in se potem spomnil umrlega poslanca dr. J. Vilfana.

Interpelacije in nujni predlogi.

Narodno - napredni poslanci so vložili interpelacije o: deželnih hidroelektričnih centralah; o deželnem poročstvu na vlogo »Ljudsko posojilnice«; na deželnega predsednika v zadevi podpora gasilnim društvom; na dež. glavarja radi persekucije naprednih županov; na dež. glavarja v zadevi deželnega zakonika, na katerem je nemški naslov na prvem in slovenski na drugem mestu; na dež. predsednika v zadevi uradnega lista za Kranjsko, ki izhaja v nemšk. namesto v slovenskem jeziku; na dež. glavarja v zadevi po nedolžnem preganjanju paznika v prisilni delavnici Bučarja; na deželnega glavarja v zadevi razdelitve doklade potreb. učiteljem; na dež. predsednika radi preziranja deželnega zbora; na dež. predsednika radi sestavljanja porotnega imenika porotnikov. Nujne predloge so vložili napredni poslanci, da se ustanovi za Kranjsko posebna zavarovalnica proti nezgodam (dr. Fr. Novak, Jos. Turk in tovariši); da se pomakne Ljubljana med mesta z aktivitetnimi dokladi I. razreda aktiv. doklad drž. uradnikov (A. Ribnikar in tovariši); da se uvede pri državni policiji v Ljubljani slovenščina kot uradni jezik (A. Ribnikar in tovariši).

Tudi klerikalni poslanci so vložili interpelacije v zadevi Završnice in Pavšlarjeve afere.

Novi poslanci. Volitve v odseke.

Obljubo so položili novi deželni poslanci Jos. Reiser, A. Ribnikar, knez Hugo Windischgrätz, Kar. Mulley in dr. Vinko Gregorič.

Za dež. odbornika iz kurije mest, trgov in trgovske zbornice je bil izvoljen dr. Triller, namestnik ostane dr. Fr. Novak.

POROČILA IN PREDLOGI.

Poročilo deželnega odbora o dopolnitvi volitvi dveh poslancev iz kurije mest in trgov v volilnem okraju Ljubljana in dveh deželnih poslancev iz kurije veleposestva se odkaže verifikacijskemu odseku; poročilo deželnega odbora o volitvi deželnega poslanca iz volilnega razreda mest in trgov v volilnem okraju Tržič, Radovljica, Kamnik se odkaže verifik. odseku; poročilo dež. odbora, s katerim se predlaga deželni račun za leto 1911, se odkaže finančnemu odseku; poročilo dež. odbora, s katerim se predlaga računski sklep melioracijskega zaklada za leto 1911, se odkaže finančnemu odseku; poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga izkaz dohodkov in stroškov ustanovnih zakladov za leto 1911, se odkaže finančnemu odseku; vladna predloga z načrtom zakona o dopolnitvi zemljiških knjig s sprejetjem javne imovine se odkaže upravnemu odseku; poročilo deželnega odbora glede zakonskega načrta o varstvu ptic; poročilo deželnega odbora o izpremembi zakona o občinskih posredovalnih uradih se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo dež. odbora o izvršitvi sklepov deželnega zbora se odkaže odseku za leto poročilo; poročilo dež. odbora, s katerim se predlaga deželni proračun za leto 1913, se odkaže finančnemu odseku; poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za občino Čelje l. 1913, se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo dež. odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za občino Vrhniko l. 1913, se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo dež. odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za občino Hrenovce l. 1913, se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo dež. odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za občino Vrabče l. 1913, se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo dež. odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za občino Planino pri Vipavi l. 1913, se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo dež. odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za občino Gorenje Jezero in Lipseni, krajne občine Stari Trg pri Ložu se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo dež. odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za občino Jablanico v letu 1913, se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo dež. odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za občino Sv. Križ pri Svib-

nem v letu 1913, se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo dež. odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za občino Travo l. 1913, se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo dež. odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad v davčnih občinah Buševa vas, Planina in Stojansk vrh krajne občine Sv. Križ pri Kostanjevici l. 1913, se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo deželnega odbora v zadevi asanacije financ javnih bolnišnic v Krškem, Novem Mestu in Postojni se odkaže finančnemu odseku; poročilo dežel. odbora o dovolitvi deželne podpore za zgradbo »Vajeniškega doma« v Ljubljani se odkaže finančnemu odseku; poročilo dež. odbora o načrtu zakona glede dopolnitve določil o provokaciji v kranjskih agrarnih zadevah se odkaže kmetijskemu odseku; poročilo deželnega odbora glede dovolitve za pobiranje nad 20% doklad za cestne namene se odkaže upravnemu odseku; poročilo dež. odbora o razdružitvi krajevne občine Cerkljica in o ustanovitvi samostojne občine Begunje se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklade po davčni občini Kal krajevne občine Šmihel pri Postojni se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo dež. odbora o uravnavi deželne ceste Črnomelj-Vinica v žrnomaškem cestnem skladnem okraju, s predložitvijo dotičnega zakonskega načrta se odkaže upravnemu odseku; poročilo dež. odbora z načrtom zakona o pobiranju kanalske pristojbine v deželnem stolnem mestu Ljubljana se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo dež. odbora o proračunu deželnega melioracijskega zaklada za l. 1913; poročilo deželnega odbora o izpremembi zakona o občinskih taksah se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo dežel. odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklade po krajevni občini Dol pri Črnomlju v letu 1913, se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo deželnega odbora o izpremembi meje med občinama Dolsko in Dol in med občinama Dolsko in Velika vas se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo deželnega odbora v zadevi ustanov za gojence umetnostnih in glasbenih zavodov se odkaže finančnemu odseku; poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad v krajevni občini Knežak l. 1913 se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% občinskih doklad za občino Trnovo leta 1913, se odkaže upravnemu in občinskemu odseku; poročilo deželnega odbora s katerim se predlaga deželni račun za leto 1912, se odkaže finančnemu odseku; poročilo deželnega odbora s katerim se predlaga računski sklep melioracijskega zaklada za l. 1912, se odkaže finančnemu odseku; poročilo deželnega odbora s katerim se predlaga računski sklep ustavnih zakladov za l. 1912, se odkaže finančnemu odseku; poročilo deželnega odbora s katerim se predlaga računski zaključek Kranjske deželne banke v Ljubljani za l. 1912, se odkaže finančnemu odseku.

Kamniška železnica.

Dr. Vinko Gregorič je utemeljeval svoj nujni predlog, naj se mero-dajne faktorje pozove, da bi kamniški vlaki vozili z južnega kolodvora. Nujnost je bila sprejeta soglasno.

Dež. glavar potem zaključil sejo in nakaže prihodnjo za 4. uro popoldan.

Reklama za »Ljudsko posojilnico.«

V popoldanski seji, ki je pričela ob 4. uri, je odgovarjal dež. glavar dr. Susteršič na interpelacijo posl. Povšeta in tovarišev glede glasov, da jamstvo kranjske dežele za vlogo »Ljudski posojilnici« ni postavno, ker tozadevni sklep nima najvišje sankcije, ob enem pa tudi na interpelacijo posl. Sapančiča v ravno ti zadevi, s to razliko, da ga napredni poslanci vprašajo, zakaj dotičnih sklepov ni predložil v sankcijo, po čemu se je deželni odbor prepričal, da deželni od tega jamstva ne preti nobena izguba?

Odgovor dež. glavarja je bil v svojem bistvu reklama za »Ljudsko posojilnico.«

sicer je pa izjavil, da je prevzel deželni odbor to jamstvo v lastnem delokrogu, na podlagi splošnega pooblastila, ki ga je sklenil dež. zbor.

Na enako interpelacijo dr. Trillerja in tov. naslovljeno na dež. predsednika je odgovoril baron Schwarz v svojem slabotnem glasu in slabi slovenščini, da je bilo postopanje dež. odbora pravilno.

Posl. dr. Triller predlaga, da se otvori o odgovoru debata, kar pa klerikalna večina, seveda, odkloni.

Posl. Ribnikar: »Bojite se debate«.

Dež. glavar se je radi te opazke posl. Ribnikarja takoj razburil in ga je poklical k redu, pri tem si je pa dovolil opomniti Ribnikarja, da

se nahaja »v dostojni družbi« (karkor bi se nedostojno vedel!).

Dr. Lampe provocira velikanski kraval.

Na interpelacijo posl. Pibra in tovarišev v Pavšlarjevi zadevi je odgovarjal referent dr. Lampe prav na dolgo in široko. Norčeval se je iz Pavšlerja in branil dež. odbor, očital je Pavšlerju krivo prisego in končno je Pavšlar naprednik, ker je s svojimi pričevanjem v zadevi »Glavne« (kjer je, kakor je prejel rekel Lampe, krivo pričeval) položil sprejemno skušnjo za vstop v narodno - napredno stranko!

Narodno - napredni poslanci so skočili po koncu kot eden, skočili proti klopm klerikalnih poslancev in začeli vpiti: »Krivoprišežnike nas imenujete!« — »To je infamija!« — »In ta človek se ne sramuje mafeva-ti!« — »Falot!« — »Lampe je največji gauner na Slovenskem!«

Nastal je grozovit vrišč. Napredni poslanci so vpili, da se ne dajo tako žaliti in izživati, tolkli so z rokami po mizah in zahtevali tako odločno zaščeno, da so imeli klerikalni poslanci, ki so sami uvidevali, da je dr. Lampe zakrivil lumpari-jo, dosti dela, da so pregovarjali in poskušali pomiriti napredne poslance, kar jim pa ni pošlo za roko. Dr. Tavčar, dr. Triller, Novak, Ribnikar, Pirc, Gangl, so bili tako ogorčeni, da se niso mogli premagovati, reagirali so na Lampetovo razžalitev z najkrepkejšimi besedami; dr. Triller se je postavil pred dr. Lampeta, tolkel po njegovih mizah in silno vpil, aht razumeti se ni moglo niti njega, niti drugih, ker vpili so vsi povprek in bil je tak vrišč, da se ničesar več ni moglo razumeti. Dr. Lampe je stal tiho gled kot zid na svojem mestu, ker se je menda tudi sam zavedal, da mora imeti tudi hudobija svoje meje.

To je trajalo morda četrt ure, seja je pa bila pretargana takol, ko je nastal kraval.

Kranjski Tisza.

Deželni glavar je zopet otvoril sejo in rekel, da so se zgodile reči, ki jih mora obsojati. Dr. Lampe je razžalil narodno - napredne poslance in zato ga mora poklicati k redu.

Ah ušaljeni poslanci nimajo pravice iskati si sami zadoščenja, kar so pa oni storili, ker je dr. Triller vpil proti dr. Lampetu »obrevalec«, (Dr. Triller: »Ali smo mi stranka krivoprišežnikov?«) Dr. Lampe je poštenjak od glave do pete, ali ker je dr. Triller izgovoril to besedo v razburjenju in je bila to samo reakcija na razžalitev, ga pokliče »samo« k redu. Ribnikar je vpil pavšalno: »Falot!« — »Lampe je največji gauner na Slovenskem!« in zato ga izroči disciplinarnemu odseku, ravno tako tudi dr. Tavčarja, ker je rekel za dr. Lampeta, da ga je že bog kaznoval.

Ta tako očitno pristranska sodba je izzvala v zbornici in na galerijah pravo senzacijo in mnogim se je zazdelo, da sedi za predsedniško mizo madžarski nasilnik Tisza.

Seja je bila pretargana za pol ure, da sklene disciplinarni odsek sodbo, ki jo je potem dr. Susteršič proglašil: posl. Ribnikar se izključi iz večrajšnje seje, dr. Tavčarja pa pokliče dež. glavar k redu. Ribnikar odide in reče pri odhodu: »Mesto Lampeta grem pa jaz.«

Dr. Triller je hotel podati neko izjavo v imenu nar. napredne stranke, ali mu dež. glavar ni dovolil.

Debata o Završnici.

Otvorila se je debata o električni centrali na Završnici, ki jo je otvoril novi poslanec dr. Gregorič s tem, da je — kot dr. Susteršič za »Ljudsko posojilnico« — delal reklamo za svoj »Union« in je rekel, da bi bila Ljubljana brez njegovega »Uniona« še danes navadna vas. Seveda je hvalil tudi električno centralo na Završnici, ki jo je primerjal — svojemu »Unionu«. Ta govor je bil ponesrečen.

Dr. Triller ni nasproten električni centrali, ali zahteva, da se stanje na Završnici pojasni z mešano komisijo, ker iz izvajani strokovnjakov, ki so svoja izvajanja podpisali, se vidi, da je stvar morda nekoliko zavozena. Na vse strani se kriči po popolni jasnosti v tej zadevi in njemu se zdi, da navzlic velikim električnim silam vlada pri večini dežel. zbora strah pred lučjo. Glede mešanega odseka stavlja predlog.

Dr. Tavčar se dotakne govora dr. Gregoričja, ki je primerjal Završnico svojemu »Unionu« in pravi, da take primere ne kažejo one resnosti, ki bi tukaj bila potrebna. Zanimivo je, da še danes ni pravega rentabilnega računa o podjetju na Završnici. Končal je svoja izvajanja dr. Tavčar z besedami: »Mi nič ne sumničimo, hočemo samo jasnosti, in ako bomo prepričani, da je stvar dobra, bomo glasovali tudi mi zanjo.«

Grof Barbo je tudi govoril — nemško, seveda — in se je strinjal s predlogom dr. Trillerja, da se sestavi mešani odsek, drugače ni pa nič posebnega povedal.

Dr. Novak naglašal, da se nar. napredna stranka nikdar ni izjavila proti temu, da se dežela spušča v taka podjetja, temveč je samo proti temu, da se dežela spušča v špekulativna podjetja. »Mi hočemo« — je rekel — »od večine naravnost — dovolite ta izraz — izsiliti jasnost v tej zadevi.«

Dr. Lampe se je najprej opravičeval radi one razžalitive nar. napredne stranke, potem je pa opravičeval postopanje dež. odbora v zadevi električne centrale na Završnici.

Dež. glavar je ob 9. uri zvečer zaključil sejo in nakazal prihodnjo za torek, 30. t. m. ob pol 10. uri dopoldan.

Nesreča na Sv. Jakoba nabrežju

Včeraj se je zgodila na nabrežju ob Ljubljani smrtna nesreča. Sin posestnika Kržeta iz Trnovskega pristani, Albin Krže je pripeljal mokraru Bahovcu en voz otrobov. Pred vrati na Sv. Jakoba nabrežju je ustavil in je šel odpirat vrata, da bi zapeljal v vežo. Pri tem pa je konj hitro potegnil in oje so zadele Kržeta v trebuh. Nesrečni mladenič je storil samo še par korakov in je bil mrtev. Zadet je bil v mehur.

Na kraj nesreče se je zbrala takoj cela množica ljudi, da je bila vsa cesta polna. Ko se je pripeljala komisija, so prepeljali truplo domov v Trnovo. O nesreči se je obvestilo njegovega očeta, ki je prišel takoj na mesto nesreče. Albin Krže se je šele pred 14. dnevi vrnil od vojakov. Celo nesrečo je zakrivil nesrečen slučaj.

Dnevni pregled.

Duhovnik dr. Krek in gđ. Kamila Theimer. V predvčerajšnjem »Slovencu« je priobčil dr. Krek očitke proti gđ. Kamili Theimer in jo skušal ponižati. Našel je odgovor, katerega je mogla dati le tako žaljena žena, ki ima za vse svoje trditve tudi dokaze v rokah. Gđ. K. Theimer piše, da se je seznanila z g. dr. Krekom le na željo g. dr. Susteršičeve, in nadahtuje: Občevala sva dejansko več kakor eno leto, ne da bi mi sploh bilo prišlo na misel, da bi smatrala najino razmerje za drugačno, kakor prijateljsko.

Sele v času moje težke bolezni spomladi l. 1912, mi je nekoč namignil, da ne vidim v meni duševne prijateljice, nego ženo.

Na to sem ga drugi dan prosila, naj s takimi nesmotrenimi opombami ne moti najinega lepega razmerja, ker bi bila sicer v svojo žalost primorana ž njim prekiniti vsako nadaljno občevanje.

Sele po večmesečnem upiranju sem se 28. decembra l. l. odločila udati se dr. Krekovim prošnjam in postati njegova in sicer šele potem, ko mi je se opetovano zaklinjal, da mu bo najina zveza prav tako sveta kot postavni zakon in da nima proti tej zvezi prav nobenih verskih pomislekov. Vspriču teh dejstev je dr. Krekovo govorjenje in pisanje in razne izjave ničevol! Gđ. Kamila Theimer priobči jutri dr. Krekova pisma. Mož in njegova garda bodo švicali.

Milan Prbičević, ki je kakor smo že poročali teško obolev vsled silnih naporov, katere je moral prenašati v obeh balkanskih vojnah tega leta — je že izven nevarnosti, kakor poroča »Srbobran«.

Avstrijska skrb za Albance. Pravzaprav bi časopisi morali ustvariti v svojih predalcih poseben oddelek, katerega bi naslovili: Avstrijska za Albance (pravilno albanske roparje). Ta oddelek bi ne bil noben dan prazen, zato skrbje razna avstrijska ministrstva, ki so v podporanju albankega »naroda« silno iznailjiva. O vojnem ministrstvu niti ne govorimo; če bi govorili bi morali konstatirati, da imajo akcije tega ministva največ uspeha. Tudi naučno ministrstvo se čuti poklicanega delati za albansko prosveto in kulturo — menda misli svojo vest radi koroških Slovencev potolažiti s tem, da pusti v najboljših dunajskih zavodih vzgajati albansko nadebudno mladino. Za koroško slovensko mladino avstrijskim krogom ni mar — niti enim ne dajo. Zato se pa naravnost s perversno vneto brigajo za albansko dečo. V zadnjem času se je pa zavzelo za albanske — kmete (ki se pa boli spoznajo na rop in umor, kot na kmetištvo, kjer še za krompir ne znajo skrbeti) tudi poljedelsko ministvo, ki je nabavilo za Albance stroje, katere v Avstriji premorejo le uremožnejši in naorednejši kmeto-

valci. Menda so ravno ti stroji A bance tako zjezili, da so prišli za nož in puško in haidi na Srbe, češ: pokazimo Avstrijcem za kai smo rojeni in v čem je naš poklic. Upajo namreč, da s tem dosežejo to, da se avstrijski ministri ne bodo nič več norčevali z njih na ta način, da bi jim pošiljali stroje za kmetištvo.

V zadnji »Marburger Zeitung« čitamo na uvodnem mestu nekako ilustracijo političnega življenja naše — štajerske — napredne politike. Dasi se borimo proti temu listu od nek-daj na žive in mrtve, moramo tokrat priznati, da je člankar nateknil očali dokaj objektivnega opazovalca. — Člankar slika položaj — politični — med nami štajerskimi Slovenci in predčuje popolnoma pravilno to — kar pride pri bodočih volitvah: boj na življenje in smrt med obema političnima strankama, boji, ki bo hušili od vseh strankarskih bojev, ki so doslej kedaj še zdvijali preko naše domovine od obrežja Mure, tja do Trsta, Izrabili bodo naši politični nasprotniki vse, kar zamore izrabiti v svoje strankarske namene najhujši škodljivec človeštva — klerikalizem.

V tem boju bo treba napeti vse sile do skrajnosti — fizično in moralno. To je vse res. Eno pa ne najde našega pritrjevanja: da bi se v tem boju zamogel zadati napredni ideji smrtni sunek. V zmago upamo za trdno, kajti napredna ideja narašča, pomlajena, čvrstejša, kot pač drugače, kajti ljudstvo ve, da tako ne pojde dalje, da ne sme iti dalje, če se naj ohrani zelena Štajerska tudi še v nadaljnjem vsaj v toliko kot doslej Slovincem. Klerikalizem nas drevi vedno v prepad narodne smrti. Preje pa kot nam, pomenile bodo bodoče deželnozbornske volitve, bift ali ne biti — klerikalizma. Res je, da smo zaostali. Nepobitna resnica pa je tudi da zopet naraščamo. Vemo, da se klerikalci tolažijo s tem, da so si pridobili terena v slovenski mestni in trški skupini. Vemo pa tudi, da vsa navidezni sijaj te klerikalne glorioje ni dosti več kot navideznost. Ker pa se skriva v omenjenem članku tudi čisto skrita ponudba štajercijanstva, proti odškodnini iti z naprednjaštvom, povemo danes, da na tako pakiranje niti misliti ni. V eventualnem slučaju bi raje pretrpeli še en poraz, kot, da bi se oblatili s kugo, ki razjeda naše narodno telo povsod, kjer pride z nami v dotiko. — Ni tako tragično z našo močjo. Nismo še toliko izgubili, kot bi to radi videli vsi naši nasprotniki. Na boj smo pripravljeni na vse strani.

Mariborska »Straža«, ki zna le ponoviti vse premloto gradivo iz klerikalnih listov, piše zadnje dni v uvodniku o prostozidarjih. Na otroško-naiven način razlaga svojo modrost, ki že davno boleha na možganih in pride navsezadnje do neprickovanega zaključka; do agitacije za klerikalne cunje, ki se zadnji čas boje bankrota in bi rade pričele s kompromisli! Ne bo nič, daljna prijateljica mariborska. Naši ljudje dobro vedo, na čigavi strani je prapor neodvisnosti in pravice. V imenovanem članku omenja v solzavih besedah vse tiste časopise, ki se prav malo pobrigajo za klerikalne prošnje in pišejo bolj prosto; naš »Dan« pa je izpuščen. Zakaj? Ker ve, da se ne da s protiajitacijo pri našem listu prav nič opraviti, temveč le nasprotno: koristiti. Da, da, »Straža«, kar na delo, ki bode koristilo poštenim nasprotnikom, ki nočejo poznati lice-merstva!

Klerikalna krščanska ljubezen.

Kot že poročamo, je v nedeljo umrl v neki tukajšnji kavarni natakhar Ignac Franz. Da bi ga človeško pokopali, so zbirali njegovi kolegi in spravili precej denarjev skupaj. Za voz je bilo torej preskrbljeno, ali gospoda je bilo treba, da blagoslovi umrlega. 10 K je bilo odveč in s temi denarji so se napolnili k frančiškonom in tam so jim zagotovili, da bode že kdo prišel. Ko je bilo čas, da pride gospod, ga pa ni bilo. In pokopali so revnega moža brez blagoslova. To je ljubezen do bližnjega, o kateri je učil Kristus.

Novomeški višokošolci prirede

v soboto 27. t. m. krasno satiro velikega angleškega dramatika O. Wilda »Bunbury« v 3. dejanjih in ples v Narodnem domu. Ker gre čisti dobitek za dijaška podporna društva na Dunaju, Gradcu in Pragi, se prošijo tudi vsi oni, ki se ne mislijo udeležiti veselice, da pošljejo mal prispevek na naslov: abs. jur. O. Skale, Novomesto. Z nabiralnimi polami se ne bo posebej pobiralo.

Avtomobilska zveza Rakek

Babino polje bo v prihodnjih dneh odprta promet.

Ogenj. Pretekli teden je izbruhnil požar na podu posestnika Sajovica v Srednji vasi pri Senčurju. Domači požarni brambci se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil. Skupna škoda znaša 3000 kron, ki pa je le deloma krita z zavarovalnino. Zažgali so otroci, ki so se igrali z vžigalnicami.

Nesreča. 21letni tovarniški delavec Ivan Meglič je hotel te dni

vkjub prepovedi čistiti stroj v pred-
nici v Tržiču. Pri tem mu je prišla
leva roka med kolesa, ki so mu jo
zlomila.

Nasilen hlapec. Preteklo nedeljo
ponoči je začel razgrajati v gostilni
Ivana Novaka v Vižmarjih hlapec
France Bergant iz Svetih. Bergant je
gostilniškim gostom grozil in je tudi
obmetaval s kozarci. Orožništvo je
nasilnega hlapca aretiralo in ga iz-
ročilo deželnemu sodišču v Ljubljani.

Arrestacija. Predvčerajšnjem je
orožništvo aretiralo v Črnučah 52-
letnega že večkrat kaznovanega in
radi tatvine s tiralico zasledovanega
urarja Florijana Žargija iz Vodice pri
Kamniku. Orožništvo je Žargija izro-
čilo deželnemu sodišču.

Tatvina. Zupniku Mihaelu Sa-
jetu iz Skaručne je pred kratkim ne-
znan tat ukradel iz nezaklenjenega
hleba 20 kokoši. Zidarju Jakobu Kos-
cu iz iste vasi je bila ukradena siva
suknja, v kateri je imel denarico s
petimi kronami, dalje zelen plišast
klobuk in okrog treh kilogramov
sladkorja in kave.

Tatvina kolesa. Posestnikovemu
sinu Jerneju Novaku iz Zgornje Li-
gojne je nekdo dne ukradel izpred
Kočevarjeve gostilne na Vrhniki ko-
lo, ki ima tovarniško številko 65.161
in na zvoncu napis: Rudolf Rutner,
Vrhnika.

Nasilen delavec. Pred nekaj dne-
vi je sunil med prepričano z nožem v
tilnik nek delavec svojega tovariša
pri gradnji ceste Trata - Škofja Loka
Petra Šavsca. Ta se je zgrudil težko
ranjen na tla. Prepeljali so ga mo-
rali na kolodvor in od tam na vlak
v deželno bolnišnico v Ljubljano. Za
sirovega delavca so oblasti že po-
skrbale.

Torkov brzovlak. ki prihaja od
Solnozdrada je imel 2. uri in pol za-
mude. Zaradi velikih snežnih zametov
na Salzburškem, je bil ves tamo-
šnji promet oviran. Komaj je začela
jesen, že se sliši o velikih snežnih
zametih, ki ovirajo promet; res čud-
no! Tudi tu pri nas se opaža hitro
padanje. Zjutraj in zvečer je že precej
mrzlo, tako, da ljudstvo že poprav-
lja in snaži suknje.

Velika nesreča se je pripetila
včeraj Henriku Eberweinu iz Duna-
la. Po poklicu je Eberwein mizarški
mojster, uslužben v Podgori. Pri
delu je bil premalo previden; pribli-
žal se je preveč stroju. Stroj ga je
zagrabil ter ga močno poškodoval.
Eberweina so prinesli v nevarnem
stanju v tukajšjo bolnišnico.

Ljubljana.

**Komisarijat? Klerikalci se očl-
vidno boje komisarijata.** Že v sobot-
nem članku pravijo, da sega komi-
sarijat v avtonomne pravice dežel in
da so o tem drugod žalostni zgledi
(Češko!) Klerikalci se boje komisari-
jata, ker bi prišle lepe stvari o njih
gospodarstvu na dan. Nam je gotovo
deželni zbor ljubši, nego komisarijat
— toda le tedaj, ako dobij manjšina
svojo besedo in se vpoštevali nje
zahteve. Ako pa bi se šlo po stari kle-
rikalni navadi preko teh zahtev na-
prej — pa bi bilo boljše, da se naredi
takemu deželnemu zboru konec in naj
pride komisarijat. Dež. zbor je
tu, da dela v korist dežele, ne pa ene
stranke. Ako pa se postavlja večina
na stališče političnega bojkota — ka-
kor n. pr. naši klerikalci, potem
manjšina ne more ničesar doseči in
komisarijat bi imel gotovo več smisla
za pravičnost nego voditelji kleri-
kalne stranke. Reklo se bo, da bi pri
bi trpela naša narodna stvar. Gotovo.
Toda: ali je bilo klerikalcem mar za
narodno stvar, ko je šel boj proti slo-
venski Ljubljani? Ali jim je bilo mar
narodne stvari v njih boju proti na-
prednjakom. Nasprotno: oni so z vsi
silo delali za komisarijat v posebni
nadi na mestne finance. Ko bi sedaj
naprednjaki hoteli plačati enako za
enako? Kako bi izgledalo po raznih
klerikalnih podjetjih! Klerikalni pri-
stisk v deželni dvorcu, po katerem
trpi vsa dežela — bi bil kaj? Pre-
pričani smo, da bo komisarijat takoj
odprl slovensko deželno gledališče,
ker nobena vlada slovenski kulturi
ni tako sovražna, kakor slovenski
klerikalci. Komisarijat bi trajal še ne-
kaj mesecev do prihodnjih deželno-
zbornih volitev in bi onemogočil
klerikalne volilne priprave. Za po-
sebno mirnost in ponižnost napredni
poslanci nimajo nobenega vzroka;
ako bi se držali strankarskega stali-
šča, kakor na pr. klerikalci v vpra-
šanju Ljubljane, »zgrabiti ne moremo
ničesar, kvečjemu pridobiti — bi lah-
ko po tem uredili svojo taktiko. Ako
klerikalci ne bodo v sedanjem zasa-
danju ugodili upravičenim zahtevam
naprednih poslancev — naj napredni
poslanci nastopijo odločno proti kri-
vicam, ki se gode!

Klerikalci in liberalci. »Slov.
Narod« (včeraj) piše: »Pripominja
se, da smatra (upravni odbor Narod-
ne Tiskarne) te napade (razkritja
Kamila Theimer o poslovanju kleri-
kalnih denarnih zavodov) za neosno-
vane...« ... listi, tiskani v »Na-

rodni tiskarni ne smejo več prima-
šati takih napadov.« — »Slovenec«
(včeraj) obeta z razkritji v »kredit-
ni«; napada vehementno »Ljubljansko
kreditno« in »Mestno hranilnico
Ljubljansko«.

**Mi se za danes držimo še re-
zervirano.** Zagotavljamo pa, da pri-
občimo ves material, kakor hitro
»Slovenec« ne odneha.

**Glavni porok »Ljudske poso-
jilnice.«** »Slovenec« vsak dan zatr-
juje, da dr. Šusteršič ni odgovodal
svojega deleža pri »Ljudski posojil-
nici in da je še zmerom porok. Če je
to resnično storil ali ne, to nas danes
ne zanima, ker ni važno. Dr. Šuster-
šiča delež ne zaleže nič, ker je dr.
Šusteršič slab porok. On namreč ni-
ma ni posestva, ni kaj takega za jam-
stvo. On ima sicer pohištvo in slika-
nje v deželni dvorcu, kar je vredno
60.000 kron, ali to pohištvo ni
njegov, ampak dežele Kranjske. Dr.
Šusteršič ima mnogo denarja, ali ta
denar je naložen v nemških bankah
in mu ga ne more nihče vzeti. Če bi
torej prišlo do tega, da bi dr. Šuster-
šič moral kaj plačati za »Ljudsko po-
sojilnico«, ne bi se od njega moglo
nič dobiti. Ali to moramo pribiti, da
dr. Šusteršič ni v prav nobeni zvezi z
»Ljudsko posojilnico«. On je bil
svoječasno predsednik »Ljudske po-
sojilnice«, ali je odstopil od predsed-
ništva. Zakaj je odstopil, to on in mi
vemo. Odstopil je, ker ni hotel imeti
nobene odgovornosti za poslovanje
»Ljudske posojilnice«, ni hotel in no-
če imeti z njo nobene zveze. On pa
že ve zakaj.

**Radi »Slovenčevyega« ravna-
nja imamo proste roke, zato priobču-
jemo: »Slovenec« proti »Mestni hra-
nilnici Ljubljanski.«** Da je »Slovenec«
velik sovražnik »Mestne hranilnice
Ljubljanske«, to je splošno znano, a da
je tako neumen in hudoben, tega pa
si vendar nismo mislili. »Slovenec«
namreč piše včeraj, da je »Ljudska
posojilnica« bolj varna, kakor »Mest-
na hranilnica Ljubljanska«. »Slove-
nec« trdi, da za »Ljudsko posojilnico«
jamči ne samo cela dežela Kranjska,
ampak tudi mesto Ljubljana, dočim
da za »Mestno hranilnico Ljubljansko«
jamči samo mesto Ljubljana. Ali ste
že slišali, da za »Ljudsko posojilnico«
jamči mesto Ljubljana? Resnica je,
da za »Ljudsko posojilnico« ne jamči
dežela Kranjska niti z vinarjem, še
manj pa mesto Ljubljana. »Ljudska
posojilnica« je zadruga. »Mestna hra-
nilnica Ljubljanska« pa je regulativna
hranilnica, torej je med njima raz-
loček velik: »Mestna hranilnica« je
popularizovana hranilnica, to je taka
hranilnica, v katero smejo c. kr. sodi-
šča vlagati denar nedoletnih otrok in
varovancev, dočim c. kr. sodišča ne
smejo niti vinarja uložiti pri »Ljudski
posojilnici«. To ve danes vsak otrok.
In tudi to ve danes vsak človek, da
dežela Kranjska ne jamči niti z vinar-
jem za vloge pri »Ljudski posojilni-
ci«. Pravimo, da ne jamči in ne bo
nikdar jamčila, ker ne sme in ne
more takega jamstva prevzeti. Ali
morda Pollak jamči za »Ljudsko po-
sojilnico«, ki je eden izmed največjih
dolžnikov, ali je kaj vredno jamstvo
dr. Šusteršiča, ki nima svojega go-
tovega denarja naloženega pri »Ljud-
ski posojilnici«, ampak pri nemških
bankah? Za »Ljudsko posojilnico«
jamčijo samo člani in njeni dolžniki,
ki morajo biti člani, ker drugače po-
sojila ne dobijo, a dolžniki ne morejo
biti najboljši poroki. Kratko pove-
dano. »Slovenec« očitno laže, ko trdi,
da za »Ljudsko posojilnico« jamči de-
žela Kranjska in mesto Ljubljana!
Resnica je, da za »Ljudsko posojil-
nico« ne jamči dežela Kranjska niti
z vinarjem.

**Kaj je z Moškercem, nekda-
njim odgovornim urednikom »Slove-
nec«?** Piše se nam: V časopisih je
bilo čitati, da je Moškerca neznanu
kam izginil. To pa je brez vse pod-
lage, ker Moškerca se vidi vsak dan
in bi se mu bila pozivnica za sodno
obravnavo lahko že zdavnaj dostavi-
la. V tem vidimo samo zavijanje
od nekaterih ljudi, vsled česar za-
nesljuje gotovosti zahtevamo. Cela
zadeva se nam zdi v zadnjem času
zelo zavita in je točen odgovor me-
rodajnih faktorjev vsekako na mestu,
ker sicer bode javnost mnenja, da je
bilo v resnici vse laž, kakor piše dr.
Krek v svojem članku z dne 23. t. m.
v »Slovenec«.

Janko Nepomuk Jeglič je
kandidat Slomškarcjev za c. kr. mest-
ni šolski svet. Kakor znano, je bil
možakar pred nedavnim časom v
disciplinarni preiskavi zaradi neto-
čnosti računov o porabi dotacije za
revno ljubljansko šolsko mladino. Za-
radi tega je prejel od deželnega šol-
skega sveta strog ukor z grožnjo,
da se bodo v bodoče pri enakem pre-
stopku izvajale najstrožje posledice
proti njemu. Mož je torej omadeže-
van, pa ima vendar drzno čelo, da
hoče sesti na častno in zaupanja
vredno mesto učiteljskega zastopni-
ka v c. kr. mestnem šolskem svetu
Ljubljanskem! Učitelj in učiteljica, ki
ima količkaj časti in poštenja v sebi,
ga ne bo mogel voliti.

Zgagarji. v ohtvi v mestni
šolski svet prideta tudi c. kr. okraj-
na šolska nadzornika Fran Gabršek
in Karel Simon z gago delat, ki nima-
ta z ljubljanskim ljudskim šolstvom
prav nobenega stika. Kot c. kr. vlad-
na funkcionarja bi morala stati nad
strankami, tako pa izkoriščata svoje
dostojanstvo v strankarske namene.
Opozarjamo na to gospoda deželnega
predsednika ekselencio barona
Schwarza.

**Kamila Theimer in dr. Janez
Krek.** Gdčna. Kamila Theimerjeva
je včeraj pooblastila svojega pravne-
ga zastopnika gosp. dr. Kolkalja, da
vloži proti dr. Kreku in Josipu Oo-
stinčarju zaradi včerajšnjega članka
tožbo.

Lep dan so zadelj poslanci, ki
so prišli v Ljubljano. Krasno jesensko
vreme je bilo nad mestom. V deželni
zbornici pa kakor pred nevihto v pas-
jih dneh.

Na grob žrtve, ki so padle
20. septembra, so položili predvče-
rajšnjem zavodni Slovenci, na čelu
g. Štaut F., lepe šopke.

Visok obisk. 22. septembra je
bil v Šiški visok obisk. Pripeljal se
je namreč znani policijski poročnik
na eraričnem kolesu v Šiško na kon-
trole. Seboj za spremljevalca je imel
svojega dresiranega psa, ker ta ima
jako dober nos in izvoha koj straž-
nika, ako ga Turner ne vidi. Nazaj
grede se je ustavil pri cerkvi, mogoče
zato, ker ni mogel najti nobene ka-
varne v Šiški, da bi se odpočili nje-
govi živci, ker s kolesom voziti je
strašno naporno delo, in Turner tega
ni navajen, kakor njegov podložni
Kosar. Za njegovo plemenito delo
dobi za novo leto od ravnateljstva
motor, ali pa luftbalon, in bode tako
lahko vozil prog Ljubljana - Trst;
za šoferja bode pa njegov Počkar
najbolj pripraven za to delo. — Nep-
tun.

**Dijaška socialna konferenca
v Ljubljani.** Dnevni red: 1. v soboto
dne 27. septembra ob pol 10. uri
predpoldan otvoritev zborovanja. 2.
referati: a) Ambrožič Matija: O po-
trebah slovenskega visokošolskega
dijaštva. b) Dr. Karel Ferluga: O di-
jaških socialnih institucijah pri dru-
gih narodih in ustanovitve »Sloven-
ske dijaške matice«. 3. nadaljevanje
popoldan ob 3. uri. 4. referati: a) M.
Lemež: O slovenskih podpornih dru-
štvih in njih modernizaciji. b) Peric:
O podpornih skladih. 5. v nedeljo, dne
28. septembra ob 10. uri predpoldne
a) Debata o delu v jeseni in o izvedbi
sprejetih resolucij. b) zaključitev
zborovanja. Zborovanje se vrši v
mali dvorani Mestnega doma. Ker se
posebna vabila ne bodo razpošiljala,
zato vabimo tem potom na naše zbor-
ovanje vse one kroge, ki se zani-
majo za dijaško socialno vprašanje
in zlasti one, ki bi bili pripravljeni
sodelovati na polju dijaško - social-
nega dela. Zlasti pa vabimo na naše
zborovanje dijaštvo, da se odzove
to v obilnem številu. — O. V. P. O. v
Ljubljani.

**Poročil se je danes g. Ivan
Zupan,** asistent v Mestni hranilnici
z Ivanko Korbarjevo. Dobro srečo!

Dr. Tresič - Pavičič, hrvaški
pesnik bo v soboto v »Mestnem do-
mu« čital svoje pesmi »Kosovo osvob-
ojeno«. Večer priredi »Slov. klub«.

**Društvo slov. trg. sotrudni-
kov v Ljubljani** naznanja svojim čla-
nom, da priredi v četrtek, dne 25. t.
m. ob 9. uri zvečer v salonu pri Per-
lesu, prijateljski sestanek. Razpravlja
se bode o plesnih vajah in dru-
gih važnostih društva. Posebnih va-
bil se ne bode razpošiljalo. K obilni
udeležbi vabi odbor.

Zagrebski »Hašk« v Ljubljani.
V nedeljo pride v Ljubljano hrvatski
akademski športni klub iz Zagreba,
da tekmuje s 1. moštvo ljubljanske
»Ilirije«. Kakor znano, je »Hašk« naj-
močnejše hrvatsko, že prvorazredno
moštvo, kateremu je dosedaj »Ilirija«
še vedno znatno podlegla, tako n. pr.
letošnje pomlad celo z 1 : 9. Nedeljs-
ka tekma bo nekaka revanše - tek-
ma, pri kateri hočejo igralci »Ilirije«
popraviti vsaj deloma svoj zadnji por-
az. Zato bo ta tekma obenem tudi
merilo za to, v koliko se je »Ilirija«
zboljšala v zadnjem času. »Hašk« je
ljubljanškemu občinstvu že praj do-
bro znano, elegantno ter simpatično
moštvo. Zato se smemo nadejati, da
občinstvo poseti številno to tekmo.

**Osrednji vsedijaški podporni-
ski odbor v Ljubljani** ima v petek,
26. t. m. ob 8. uri zvečer v kavarni
»Evropa« eksekutivno sejo. Na dnevnem
redu je med drugim dijaška social-
na konferenca in ljubljanski cvet-
lični dan. Gospe dobrodošli!

**Osrednji vsedijaški podporni-
ski odbor v Ljubljani** prosi vse one,
ki so prejeli nabiralne pole, da jih
vrnejo do 30. t. m. in sicer tudi
prazne, na lj. Jadransko banko in
pošljejo natančno poročila o vseh
prireditvah.

Valdemar Psylander bode
igral v petek v Kino Idealu v detek-
tivski drami »Za visoko ceno«. V so-
boto drama »Ljudje in krinke« in ve-
četojgra »Maks in ljubezen«. V torek
»Padec Byzantia«.

— Loterijske stevilke. Prst:
3, 33, 89, 54, 62.

Trst.

Nepošten postranski zaslužek.
Poštni uslužbenec Jakob Motz, star
50 let, iz Gorice je bil nastavljen pri
tukajšnji pošti v oddelku za prevažanje
poštnih pošiljatev za prog Trst-
Kormin. Poleg svoje službe pa je imel
še drug »kšeft«. Neprestano je namre-
č prodajal raznim ljudem nalražlje-
nejše blago, danes čevlje, jutri oble-
ko, potem zopet kaj drugega; vsak
dan je bilo pri njem nekaj napradaj.
To pa se je zdelo zelo čudno nekate-
rim policijskim agentom, zato so se
zelo zanimali zanj. Začeli so ga za-
sledovati in stikati za njim. Najbolj
pa je zanimalo detektive, odkje dobi-
va Motz vse te raznovrstne predme-
te, ki jih pridno prodaja naokrog. —
Motz pa je imel tudi dober nos, in
zato je kmalu zavohal, da ga zasle-
dujejo detektivi. Zato je prenehel
prodajati mešano svojo robo, a le za
nekaj časa. Kmalu je zopet pozelel po
postranskem zaslužku, in ker ni šlo
drugače, si je najel postreščka, da mu
je ta razpečeval razno blago. — Po-
licija pa je tudi to Motzovo taktiko
zasledila prav kmalu. Nekega lepega
dne je prišel k Mozu sam nadzornik
policijskih agentov, Titz, in ni prete-
klo dolgo časa, ko je Motz že sedel v
zaporu. — Kaj je dognala policija?
Dognala je, da je Motz izmaknil sko-
ro vsak dan kak kos blaga iz tega ali
onega zavatika, ki je bil odposlan po
pošti na katerikoli kraj ob prog Trst-
Kormin. — Motz je znal tako spretno
in neopaženo krasti, da mu ni mogel
priti delj časa nihče na sled. Šele po-
licija se je posrečilo izslediti nepošte-
nega poštnega uslužbenca, kateri se
bo moral sedaj pokoriti za svoj pre-
povedan postranski zaslužek. Poštna
uprava je že poskrbela, da bodo vsi
oškodovani pošiljatelji prejeli odškod-
nino, zato naj se vsakdo, ki mu je kaj
zmanjkalo iz pošiljatev, ki je šla po
tej prog, oglasi pri poštnem ravnat-
elstvu.

»Eramo sloveni i suoi assallitori?»

V noči od nedelje na ponedeljek je
nastal na stopnišču, ki pelje iz ulice Do-
nato Bramante na trg Sansovino, hud
pretep, ki je imel hude posledice. V
pretepu je bil trikrat zaboden v hrbet
Anton Hvalič, star 25 let, kovač. Tu-
di njegov prijatelj Rudolf Kokalj, star
23 let, težak, je zadobil globoko rano,
zadano z nožem. Oba sta morala v
bolnišnico. Tudi drugi udeleženci so
odnesli večje ali manjše poškodbe.
— Tisti večer sta bila Hvalič in Ko-
kalj po raznih krčmah. Z njima je bil
tudi njun prijatelj Franc Tavšner. Ko
so bile vse krčme zaprte, so se poda-
li še v kavarno pri Sv. Jakobu. nato
pa so odšli do prej omenjenega stop-
nišča, so bili napadeni brez povoda
(?) od gruč ljudi. Nastal je pretep.
— »Piccolov« poročevalec, ki drži
večurne avdicije z vsako babo, če
se je kdo malo spraskal na trgu, je od-
šel tudi k Tavšnerju ter mu je stavil
nešteto vprašanj, ki so se tikale pre-
tepa. Med temi pa je bilo tudi eno, ki
je posebno zanimivo: »Eramo sloveni
i suoi assallitori?« (So bili Slovenci
vaši napadalci?) In »Piccolov« poro-
čevalec je dobil odgovor: »Seveda,
seveda, saj so govorili slovansko.«
— Ta odgovor je moral silno prijetno
počuegetati »Piccolovega« poroče-
valca. Pustimo, morda so bili napad-
alci res Slovenci, če pa niso bili, jih
je pa poročevalec »Piccola« sam
ustvaril za Slovence, Kadar se njim
pojavili je Slovencev kot mulh po
Trstu. Drugače pa jih skrivajo in bri-
šejo, da je groza. »Piccolo« pa je ho-
tel s tem menda dokazati, da niso v
Trstu samo regnikoli napadalci in
ubijalci, ampak da so včasih tudi Slo-
venci. »Piccolo« hoče delati s tem sa-
mo svojo nacionalno politiko. Smeš-
no se nam zdi, da stavi »Piccolov«
poročevalec taka vprašanja svojim
klijentom. On hoče po vsej sili, da
so napadalci Slovenci. V resnici pa
še do sedaj nobeden ne ve, kdo so
napadalci, zakaj napadeni ne poznajo
nobenega. Policiji pa se tudi še ni po-
srečilo iztahniti nobenega od teh ne-
poznanih napadalcev. In kar je še
lepše, je to, da so napadeni trije prav
gotovo Slovenci, vsaj tako kažejo
njihova imena. Ko bi bili tile Italijani,
potem bi lahko rekel »Piccolo«: »Po-
glejte, Slovenci so napadli Italijane
iz samega nacionalnega sovražstva in
fanatizma!« Toda tako? »Piccolo«
ne skrbi prav nič za logiko, glavno
je to, da mora kje začrtniti Slovence,
in ker njima drugih prilik, najde po-
dobne. Če se je izvršil napad brez
povoda, tedaj gotovo ni prišla nacio-
nalnost v poštev. Če pa bi bili ti na-
padalci res Slovenci, tedaj jih gotovo
ne bomo zagovarjali, kakor zagova-
rja »Piccolo« vsakega regnikola, če-
prav je morda največji tolovaj in
ubijalec. Napisali pa smo to, da vi-
dijo čitatelji, kako zlobni so Italijani
okrog židovskega »Piccola«.

Čudno slovnico imajo Italijani.

Nekatera lastna imena pišejo in ti-
skajo z malo začetno črko, tako n.

pr. »Piccolo« besedo Slovence ved-

no z malo začetno črko (Eramo slo-
veni...), Kadar pa hočejo biti ga-
lantni, tedaj pa je vsaka druga be-
seda pisana z veliko začetnico, naj bo
ta beseda samostalniki, ali kaj dru-
gega. — Tudi v tem kažejo svojo ze-
leno dvatisočletno kulturo.

Rojakom v priporočilo! Čevljar,
pošten slovenski rojak se nahaja v
veliki bedi, zadregi in pomanjkanju,
se slovenskim rojakom priporoča.
Vsa popravila in naročila se bodo
točno in solidno izvršila. Prve zaslu-
žene krono hoče moč zrtvovati za
Družbo sv. C. in M. Naslov: Josip
Vertovec, Via Stella, št. 2.

Kaj je s t. zv. Novakovo milijonsko dedščino?

(Konec.)

Deželna vlada je pridelala k svo-
jemu poročilu sledeče končne besede,
ki kažejo najboljšo voljo za vse-
lej vzeti dedičem upanje na dedščino.
»Želeti bi le bilo, da bodo naše
te vrstice ravno toliko bralcev, kakor
ona prejšnja izmišljena poročila in da
jim bodo služile v pouk in opomin za
slučaj, da se še kdaj pojavijo vesti o
kaki novi milijonski dedščini. C. kr.
dež. vlada za Kranjsko v Ljubljani,
3. maja 1913.

Kje je resnica?

To izjavo c. kr. deželne vlade
so prinesli slovenski listi brez vsake
opombe; nihče ni ugovarjal, saj je
vendar izpregovorila c. kr. deželna
vlada in sicer tako odločno, da mora
biti vsakdo prepričan, da tistih mili-
jonov plohi ni. Vsi lepi upi so šli torej
po vodi. Sorodniki, ki so upali na
dedščino in so že v naprej nezaupno
gledali drug drugega — so se zopet
pobotali. Razni advokati, ki so preje-
li prihajali na Kranjsko in so se ponu-
jali sorodnikom, da vzamejo celo
stvar v roko, če jim jim prepuste
20% od cele dedščine, so izostali. Vsi
so bili prepričani, da je vse skupaj
res časnikarska raca, ki je po nepo-
trebnem razburjala slovenski svet.
Tako je cela stvar zaspala. Mi smo
skušali dobiti o tej zadevi natanč-
nejše podatke in smo jih tudi dobili
kakor smo jih zgoraj priobčili.

Vprašanje je sedaj, kdo ima
prav?

Zaključek.

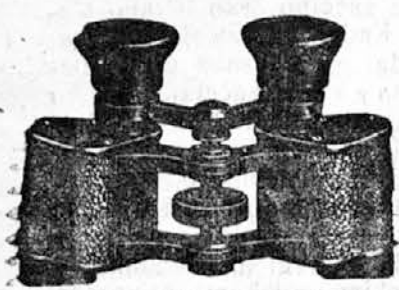
Napačno bi bilo delati nove nade,
in trditi brez dokazov, da je resnica
na naši strani. Iz vsega, kar smo
zgoraj navedli, si bodo čitatelji lahko
ustvarili svoje mnenje. Da je Marko
Novak res živel, dokazuje krstna
knjiga — enako je dokazano, da je šel
na Francosko. Iz tedanjih razmer se
da popoloma lahko sklepati, da je
postal general in da je obogatel. Tudi
Jurij Novak je živel, rojen je bil v
Ribnici in je prišel ob istem času na
Francosko. Zato je popolnoma mo-
goče, da ga je Marko Novak imeno-
val za svojega glavnega dediča. Ose-
ba Novak torej ni izmišljena in s tem
je spodbita prva trditev, da je vest
o milijonski dedščini — bajka. Ako
pa se da dokazati prvo, bi se dalo
dokazati tudi drugo.

Novi dokazi.

V domačem kraju Marka Nova-
ka v Cerovem Logu živi star mož,
ki ima sedaj 93 let, ta je služil pri
Novaku za pastirja. Dobro se spomi-
nja, da je šel leta 1812. Marko na
Francosko. Poželeto so pravili o njem,
da je avanziral. V Novakovi družini
so se Marka spominjali v večerni
molitvi. Dokazano pa je tudi, da se
je Marko Novak oženil z bogato
vdovo, ki je imela zlate rudnike v
Sidnerju v Avstraliji. To je najboljši
dokaz za veliko premoženje. Go-
tovo je, da bi se dali iz raznih arhi-
vov izkopati še razni podatki, s ka-
terimi bi se dalo dognati, da je v re-
snici Marko Novak, zapustil one mi-
lijone. O takim denarju se vendar
piše tu in tam.

Kje so milijoni?

Iz pisma gen. konzula smo izve-
dli, da je prišla celo dedščina v ino-
zemsko drž. blagajno. Po našem
mnenju nobena državna blagajna ne
bi rada izplačala tako veliko svoto in
o jsi je le po volji, če se dediči ne
oglasijo. Za tako svoto 160.000 mili-
onov pa bi se rad priglasil še marsi-
kdo drugi in tudi marsikatera drža-
va bi se jih ne branila — posebno v
današnjih časih, ko države potrebu-
jejo vedno novih milijonov in že sa-
mo ne vedo, kje bi denar dobile. Vo-
jaštvo in uprava raznih Albanij sta-
ne milijone — in ministri so prav
veseli če dobe za take državne po-
trebe kaj denarjev v drž. blagajnah
— kajti prazne drž. blagajne se mi-
nister prav tako boji — kakor vsak
državljan — svojega praznega žepa.
Milijoni so torej ali srečno ostali v
državni blagajni inozemski, ali pa se
preselili skupno v kako drugo bla-
gajno. Da bi jih pa na Kranjskem tudi
prav nujno rabili — o tem ni nika-
ga dvoma. Žal, da jih nabrže ne bo-
mo videli.

K. JURMAN OPTIK IN ŠPECIALIST Šelenburgova ulica

Optični zavod z električnim obratom. — Aparati, poljska kukala, daljnogledi.
Za prvovrstno tehniko se jamči. — Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Najnovjša telefonska in brzojavna poročila.

SRBSKO - ALBANSKA VOJNA.
Suntarija agentov izvestne velenje gre v cvet. Na srbsko - albanski meji divjajo boji med srbskimi in arnavskimi četami. Arnavske čete so osvojile in zažgale srbsko mesto Dibra, česar seveda Srbi ne bodo mirno prenesli, temveč si bodo poljski zaščeno. Srbski kralj je izdal ukaz, s katerim odreja mobilizacijo moravske divizije in enega dela rezervistov ostalih divizij. Po železnicah je ustavljen promet. — Pa ne samo srbsko ozemlje, temveč tudi črnogorsko ozemlje napadajo Albanci, vstred česar mobilizira tudi Črna gora. — Velenje morajo priznati Srbiji pravico, da brezobzirno nastopi proti albanskim četam.

OFICIJOZNI KOMUNIKE.
Cetinje, 24. septembra. Oficijozni komunikacija ima naslednje vsebino: Črnogorska vlada pazno zasleduje dogodke in nemire v Albaniji in je pripravljena varovati črnogorske meje proti albanskim vpadom. Čete, ki imajo varovati meje pred Albanci, so ojačene; kljub temu pa ni izključena možnost, da bo vlada prisiljena uporabiti energičnejša sredstva.

OSEM REGIMENTOV.
Belgrad, 24. septembra. Za Albance je mobilizirano osem posebnih regimentov, ki bodo svoje delo precej radikalno in hitro opravili.

BOJI MED TURKI IN BOLGARI.
Sofija, 24. septembra. Bolgarske mejne čete v Strumiškem okraju so bile napadene od bašibozukov.

POSLANIŠKA KONFERENCA.
Pariz, 24. septembra. Minister zunanjih zadev se je izrazil, da se bo poslaniška konferenca zopet morala sestati, da določi pripadnost Ohridskega jezera, ker sta Srbija in Grška protestirale, da pripade jezero v preveliki meri Albaniji.

RIMSKO - KATOLIŠKA CERKEV PROTI SLOVANSKEMU JEZIKU.
Split, 24. septembra. Splitski škof je prepovedal bogoslužje v staroslovanskem jeziku, češ, da Vatikan tega ne mara. (Vatikan je itak vedno proti Slovanom.)

Odgovorni urednik Radivoj Korenč. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Vojška obleka za poročnika in bosansko moštvo (pehoto) se ceno proda. M. Stojec, Florjanska ulica 1, II. nadstropje. 910-4.

Dva dijaka se sprejmeta na dobro hrano in stanovanje ter tudi brez brane. Stari trg, št. 3. II. 920-1

Pohištvo (salonska garnitura) se ceno proda. Gradšče št. 11. 925-1

Učitelj,
nekdanji učenec prof. Umlaufa na Dunaju poučuje igranje na citre. Pri pridni vaji gotov uspeh. Več se poizve v Ljubljani Cojzova cesta 9, prtiličje desno.

Med Ljubljano in

Postojno.

Oni mladi gospod, lep, velik, v svetlorjavni obleki, s temnim površnikom in Girardi-slammikom ki se je v petek, dne 19. t. m. med 8. in 11. uro peljal po zgoraj imenovani progi, se prosi, naj sporoči svoj naslov, da se mu vrne neki predmet, ki ga je izgubil.

Naslov: »Zita«, poštnoležeče Velikovec. Koroško.

Naročajte in širite »Dan«.

Berite in strmite! Nezasišano!

700 komadov pa samo K 390. Krasna pozlačena 36 ur natančno idoča ankerura z verižico. Garancija 3 leta, 1 moderna svilenka kravata za gospode, 3 fini žepni robci, 1 prstan za gospode z imit. žlahtnim kamnom, 1 cevka za smodke iz morske pene, 1 eleg. broška za dame (novost), 1 krasno žepno ogleдалce, 1 usnjata denarnica, 1 žepni nožek, 1 par manjših gumbov, 3 nprsnji gumbi, vse double zlato s patentnim zapiralom, 1 srčkan album za slike s 36 slikami najlepših mest na svetu, 5 šaljevih predmetov, velika veselost za mlado in staro, 1 povsod potreben spivovnik za pisma, 20 pisalnih predmetov in še 600 različnih predmetov, ki so potrebni v vsaki hiši. Vse akupaj z uro, ki je vredna že sama tega denarja, samo K 390. Pošilja se po poštnem povzetju. Dunajska razpošiljalnica
Fr. Windisch, Krakov št. K/27.
NB. Za neugajajoče denar nazaj.

Ženitna ponudba.

Uradnik v najboljši moški dobi in simpatične vnanjosti, se želi seznaniti z naobrazeno in lepo gospodično ali vdovo (ne čez 30 let staro) v svrhu poznejše ženitve. Želi se nekoliko premoženja. — Resne ponudbe pod šifro: »Bela Ljubljana« na »Prvo anončno pisarno« v Ljubljani.

Hiša s prodajalno poleg Ljubljane

se odda v najem, eventualno proda. Pripravnih prostorov za prodajo vina in trgovino z deželnimi pridelki. Natančneje pri F. Cvek, Kamnik.

Gremij trgovcev v Ljubljani

naznanja svojim članom, da se bo vršilo vpisovanje v gremijalno šolo dne 29. in 30. t. m., vsaki dan od 3.—6. ure popoldne v gremijalni pisarni. Krojaška ulica št. 5, II. Šola se prične dne 2. oktobra t. l. Ta dan ob 2. uri popoldne se zbero vsi vajenci, torej tisti, ki so se na novo vpisali, kakor tudi oni, ki so šolo že obiskovali, v gremijalni šoli (I. mestna deška ljudska šola na Ledini).

Iv. Samec, načelnik.

Zadnje novosti!

Priporoča se največja izbira jesenskih in zimskih kostumov, modernih jop in plaščev, vrhnih kril za

dame in deklice.

Za gospode in dečke

velika izbira oblek, površnikov, zimskih sukenj, nepremočljivih pelerin najnovjšega kroja. — Radi neznatnih stroškov cene brez konkurence.

Konfekcijska trgovina A. Lukić, Ljubljana
Pred škofijo št. 19.

Kdor ljubi dobro kavo,

uporablja kot pridatek pravi zagrebški : Franck : z kavinim mlinčkom.

Z njim pridobi kava mnogo na slastnem okusu ter fini vonjavi. Njegova nadaljna dragocena prednost je velika izdatnost.

del. 6/25.616

Čevljarska pomočnika

enega oženjenega, sprejme v stalno delo takoj L. Šajna, čevljarski mojster v Ilirski Bistrici.

Tovarna planinov Anton Pečar, Trst

ulica Farneto št. 42.
izdeluje po naročilu planine, ki so po svoji konstrukciji, dobrem materialu in najnovjšem lastnoizumljenem modelu dosegli vsepovsod najboljši sloves. Priporočam se slav. učitelstvu, preč. duhovščini i. dr. v elegandnem krogu za naročila, kakor tudi vsako ugaševanje in popraviljanje glasbenih instrumentov.

V »Narodni kavarni«

od danes naprej vsak večer koncert

elitne dunajske damske kapele

Začetek ob 8. Vstop prost.
Za obiskovalce koncerta je prikladna zlasti restavracija »Zlatorog« poleg »Narodne kavarne« s svojo priznano dobro kuhinjo, pristnimi vini in izbornim češkim pivom
Priporoča se slavnemu občinstvu ter prosi za obilen poset
Fran Krapež.

Fizikalčno-terapevtski AMBULATORIJ primarija dr. J. Robida

Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 3
za živčne in druge bolezni (kronični revmatizem, ishias, protin itd.).
Ordinacija izvzemši nedelje in praznikov vsak dan od 11.—12. ure dopoldne in od 2.—3. ure popoldne. — Ob sobotah samo od 11.—12. ure dopoldne.
Zdravljenje s svetlobo in toploto, masažo in elektriko.
Galvanizacija - faradizacija - voltaizacija - sinusoidalna faradizacija - franklinizacija - lokalna d'arsonvalizacija - visokofrekventni toki v solenoidu - električne žveterostatične kopelji - splošna vibracijska in konkusijska masaža - gimnastika - termopneumoterapija - Goldscheiderjevo svetlobno zdravljenje - pneumomasaža - vakuumterapija - radijevo pitno zdravljenje - diatermično zdravljenje (termopenetracija).
Specijalna terapija živčnih bolezni s posebnim ozirom na nevroze, kot: nevrastenijo, histrijo, psihogenijo, na bojzenske, seksualne, srčne in druge nevroze. Psihoterapija.

Modistinja

MINKA HORVAT

Ljubljana, Stari trg št. 21.
Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke.
Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Povečanje portala v najmodernejšem stilu!

v parterju in v I. nadstr. sedanjega lokala, ter za celo fronto hiše (G. Simonetti) Mestni trg 6, da bo mogoče, z elegantnim aranžiranjem izložb, vsaki čas prepričati cenj. odjemalce o moji najpolnejši izbiri v konfekciji za dame, gospode, dečke in deklice.

Radi ogromne zaloge oddajam blago pod lastno ceno, še pred sezono!
Angleško skladišče oblek
O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Del. glavnica: 8,000.000 K. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)
Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %
Poslovalnica »Prve ces. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Rez. fond nad K 1,000.000.